

конкретних історичних епох; пояснювати національні особливості мистецького життя України та Закарпаття.

Отже, основні завдання вивчення краєзнавчих дисциплін полягають у формуванні таких компетентностей: вміння працювати з навчальною та науково-популярною літературою; здатність здійснювати збір, обробку, аналіз і систематизацію наукової інформації; володіння методами самоосвіти; уміння на основі отриманої інформації формувати комплексні аналітичні висновки; здатність інтерпретувати, систематизувати, критично оцінювати і використовувати отриману інформацію; вміння застосовувати краєзнавчий принцип навчання при формуванні географічних понять і розкритті закономірностей на різних етапах вивчення географії; вміння розробляти методичні варіанти організації різних форм краєзнавчої роботи та проводити відповідні дослідження, здатність організовувати краєзнавчо-туристичну роботу.

УДК 911.3

ЛУЖАНСЬКА Т.Ю., ГОРВАТ М.Е.
Мукачівський державний університет

ГЕОГРАФІЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЛІКУВАЛЬНО-ОЗДОРОВЧОГО ТУРИЗМУ

Курортний туризм належить до найбільш древніх видів туристської індустрії. З античних часів люди навчилися використовувати мінеральні води та лікувальні грязі в лікувальних цілях. Нині розвиток курортного туризму є перспективною і соціально-необхідною галуззю економіки з огляду на «екологічність», соціальну спрямованість та значну прибутковість. У всьому світі безліч ресурсів сприяють розвитку курортного туризму, у зв'язку з цим розвивається значна кількість нових методик лікування.

Науковці відзначають, що перші курорти, пов'язані з використанням мінеральної води та будівництвом терм, заснували римляни. Перший відомий в історії курорт Асклепія у Давній Греції, поблизу порту Епідаурос, був створений на природних джерелах мінеральних вод у II ст. до н. е. Проте справжній курортний туризм виник у XVIII ст. Подорожі «на води» стали популярними серед соціальної еліти всієї Європи. Найбільш відомі та популярні місцевості - Бас (Англія), Спа (Бельгія), Баден-Баден (Німеччина), Евіан (Франція) [2]. Чимало з тих прадавніх курортів у передгір'ях Аппенін процвітають до тепер як найпрестижніші у світі СПА-комплекси (Абано-Терме, Сан-Джуліано-Терме, Сан-Кашіано-Терме тощо).

З початком розвитку залізничних перевезень на початку XIX ст. курортний туризм отримав значний розвиток. Популярними європейськими курортами стають Бад Хомбург, Сопот, Свиноустье (Німеччина), Карлови Вари, Бад Ішль, Криниця, Закопане (Австрія). Демократизація курортів відбулась у XX ст., коли серед клієнтів курортів були представники всіх соціальних верств населення. Загальноприйнято, що курорт – це територія, що

володіє природними лікувальними чинниками і необхідними умовами їхнього застосування з лікувально-профілактичними цілями. На кінець XX ст. науковцями зазначається, що наявність таких природних багатств вже не є обов'язковою. Відзначається, що оздоровчі функції можна забезпечити за допомогою використання штучної мінеральної води - проект Thermae 2000. Термін курортний туризм все частіше замінюють оздоровчим, який розуміють як «будь-який вид діяльності, внаслідок якого покращується здоров'я туриста та членів його сім'ї» [3]. На сьогодні традиційні санаторні курорти перетворюються на поліфункціональні оздоровчі центри, розраховані на широке коло відвідувачів.

Кожен SPA-курорт намагається розробляти ексклюзивний продукт, чим вирізнятися серед інших. З 90-х років XX ст. практично всі європейські оздоровчі (бальнеологічні) курорти перейшли на концепцію організації wellness-дозвілля. Поряд з традиційними клінічними курсами в них запроваджено інноваційні програми інтенсивної оздоровчо-відпочинкової SPA-релаксації (3-7 діб). Геопросторова організація SPA-курортів у світі ускладнюється за рахунок відкриття нових курортних і клубних SPA-центрів. Проте осередки геопросторової організації SPA-туризму становить мережа престижних оздоровчо-відпочинкових курортів, що стали популярними завдяки унікальним цілющим властивостям місцевих природних ресурсів: мінеральних чи термальних вод, грязей, клімату тощо. Це, зокрема, курорти Альпійського поясу Європи (Швейцарія, Австрія, Франція) та низько- і передгірні бальнеологічні курорти Італії, Німеччини, Чехії й Угорщини [1].

Сучасні курорти стають скоріше лікувально-рекреаційним центрами, де більше уваги приділяється профілактиці хвороб, а не їх лікуванню. Відновлення фізичних та психічних сил відпочиваючих відбувається як завдяки водним процедурам, так і завдяки активному відпочинку (теніс, гольф, кінні прогулянки і т.п.). Поруч з традиційним санаторіями будують ексклюзивні готелі типу SPA, що мають сучасну рекреаційну базу та пропонують клієнтам розміщення в комплексі із лікувальними та косметичними процедурами. В програми турподорожей включаються різноманітні програми - очищення організму, релаксації, східної медитації та інші. Типові лікувальні процедури доповнюються сеансами арома- і світло терапії, різними варіантами саун, масажів, альготерапією, ультразвуковою та кисневою терапією, йогою, Аюрведою. Нині SPA-туризм активно поєднується із кулінарним туризмом. У даному випадку туристам пропонуються екскурсії із дегустацією до виноробень, мастер-класи по приготуванню вишуканих страв тощо.

Останнім часом активно розвиваються SPA-дестинації - курорти, на яких окрім традиційного медичного лікування, спрямованого на фізичну реабілітацію, пропонуються інші види індивідуально підготовлених програм. Формування SPA-дестинації відбувається завдяки специфічним природним ресурсам або унікальним лікувальним практикам, які забезпечують популярність тієї чи іншої країни серед користувачів SPA-послуг [3].

Таким чином, SPA-туризм в останні роки став дуже популярним. До найважливіших причин його розвитку відносять зростаючий у світі інтерес до здорового способу життя, процеси глобалізації, які надають можливість більш широкого вибору курортів, SPA-послуг, де застосовуються як прості фізіотерапевтичні процедури, так і сучасні методи оздоровлення.

Література

1. Рутинський М. SPA-курорт як інноваційний тип рекреаційних закладів і суспільно-географічні тенденції розбудови мережі SPA-курортів у західному регіоні України/ М.Рутинський // Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини. 2008. - Вип. 24. - С. 298-306.
2. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія. - К. : Центр навчальної літератури, 2007. -312 с.
3. Keeping the Pace // SPA Business. - 2011. - Vol.4. - P.38-39. - Режим доступу : www.spabusiness.com.

УДК 911.3

ЛУЖАНСЬКА Т.Ю., КАМПОВ А.А.
Мукачівський державний університет

ВИКОРИСТАННЯ ГЕОІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ У ДОСЛІДЖЕННІ ТУРИСТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

Туристичні блага, тобто природно-рекреаційний потенціал території та туристичні ресурси - пам'ятки історії, культури, архітектури, музеї, національні парки - обумовлюють абсолютні переваги певних територій у розвитку туризму, а туристична інфраструктура сприяє комфортності подорожування, створюючи умови споживання турпродукту. Найвищий туристичний попит Україні мають регіони з багатими природними та історико-культурними ресурсами, які зазвичай густозаселені, урбанізовані та вигідні за своїм географічним положенням. Розвиток менш цінних щодо туризму територій потребує розвитку матеріально-технічної бази туризму та туристичної інфраструктури. Нині існує необхідність комплексних інфраструктурних змін у регіонах, що приймають туристів, а для проведення таких змін необхідна оцінка існуючого стану основних елементів інфраструктурного забезпечення туризму за допомогою геоінформаційної системи.

В умовах соціально-економічних змін туристична індустрія стикається з багатьма проблемами. Ці проблеми визначаються невизначеністю ринкової ситуації, сезонною нестабільністю попиту на туристичні послуги, жорсткою конкуренцією в галузі, недостатністю фінансових ресурсів, форс-мажорними обставинами і т.д. Як у короткостроковій, так і в довгостроковій перспективі успішність розвитку туризму визначається збалансованістю різних напрямків цього розвитку. У цьому аспекті важко недооцінити роль інфраструктури, яку для туристичної галузі мають комунікації, транспортні послуги, дороги, суміжні підприємства індустрії туризму, які забезпечують доступ до туристичних ресурсів, їх належне використання, життєдіяльність підприємств індустрії туризму, їх дослідження за допомогою геоінформаційної системи.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>